

Sjelling 2003 van 't Valkebergs in 't kort

door Jan G.M. Notten

1. Klinkersj

De klinkerteikes zin wie in 't Nederlands. E paar apaarte teikes zin:

* de <i>è</i> :	deze klinker kump veur in weurd wie	<i>bèd, mès, kèrk, wèrke, zègke</i> ;
* de <i>ö</i> :	deze klinker kump veur in weurd wie	<i>plökke, vösj, gelök, brök, pöt</i> ;
* de <i>ó</i> :	deze klinker kump veur in weurd wie	<i>zón, mónnd, bónd, grónd, tón</i> ;
* de <i>ae</i> :	deze klinker kump veur in weurd wie	<i>paerd, gewaer, kaetel, laeve</i> ;
* de <i>öö</i> :	deze klinker kump veur in weurd wie	<i>väöl, päölke, käöre, häöm</i> ;
* de <i>ao</i> :	deze klinker kump veur in weurd wie	<i>sjtraot, paol, maon, zaod</i> .

Sjrief noats *ee, oo, aa, uu* es dat vanoet 't Nederlands verkièrd ies, dus: *leze, vader, moder, rume, ape, ete, bore*.

2. Twièklanke

Veurbeelde van Valkebergse weurd mèt twièklanke:

<i>aaj</i>	<i>iech aaj, graaj, bin taaj</i>	'ik aai, graai, ben taai';
<i>aj</i>	<i>aj</i>	'ai';
<i>aej</i>	<i>traej</i>	'voetstap';
<i>ej</i>	<i>iech mej, zej, wej</i>	'ik maai, zaai, waaj';
<i>eej</i>	<i>iech leej, reej</i>	'ik leed, reed';
<i>eew</i>	<i>eew</i>	'eeuw';
<i>euj</i>	<i>iech greuj en bleuj</i>	'ik groei en bloei';
<i>iè</i>	<i>twiè, kiès, kesjtìel, miè, ziè</i>	'twee, kaas, kasteel, meer';
<i>ièj</i>	<i>mèt z'n twièje</i>	'met z'n tweetjes';
<i>oa</i>	<i>sjoan, roaj, sjroap, doas, doad</i>	'mooi, rood, stroop, doos, dood';
<i>oej</i>	<i>foej, gloej</i>	'foei, gloei';
<i>oew</i>	<i>troew, moew, geboew</i>	'trouw, mouw, gebouw';
<i>ooj</i>	<i>iech blooj, iech sjpooj miech</i>	'ik bloed, ik haast me';
<i>uè</i>	<i>gruètsj, sjtruè, nuèdig, ruèske</i>	'trots, stro, nodig, roosje';
<i>uuj</i>	<i>iech duuj, huuj, Tant Truij</i>	'ik duw, vandaag, Tante Trui';
<i>oaj</i>	<i>roaj, doaj</i>	'rode, dode'.

3. Mètklinkersj

De mètklinkersj zin sjuus wie in 't Nederlands. D'r zin drie apaarte:

* de <i>gk</i> :	dit teike kump veur in weurd wie	<i>sjogkel, brögke, mögke, zègke</i> ;
* de <i>sj</i> :	dit teike kump veur in weurd wie	<i>sjoan, sjoal, sjerp, sjtein, sjpele</i> ;
* de <i>zj</i> :	dit teike kump veur in weurd wie	<i>zjwame, zjweite, zjwaegel</i> .

4. *t* of *d* aan 't ing van weurd

Es 't woord in 't Nederlands aan 't ing 'n *d* haet, blif die in 't Valkebergs bewaard. Meh es 't Nederlands gein veurbeeld met 'n *d* haet, dan altied 'n *t* sjrieve, want die huèrs te dao ouch.

Dus: in *tand, hóngd, bèd, gezónd* taegeneuver *kat, pot, (hae) wèt*.

5. Twiè saorte Valkebergs

Sóms huère veer twiè saorte Valkebergs. Loester good nao *tore* en *taore*, *poort* en *paort*. Dan *ete* en *aete*, *geve* en *gaeve*, *voetbalkluub* en *voetbalklub*. En ouch *iech* en *ich*, *diech* en *dich*, *geziech* en *gezych*. Dat is 'n kwestie van good loestere. En dan sjrieve was te huèrsj.

6. Internationaal weurd

Internationaal of vraem weurd were in 't Valkebergs zoa väöl meugelek in de internationale sjelling gesjreve. Dus: *telefoon, televisie, garage, computer, chatte, diskette, maile*.